

בס"ד. י"ט כסלו, יום הבהיר, ר"ה לחסידות, תשע"ט.

לכב' אנ"ש שי' בק"ק שע"י האיחוד האירופאי
ו-virtual community שב-sichosacademy.org

תזכורת לימי חג החנוכה/ה' טבת (ותן טל ומטר) תשע"ט
[אסור לפרסמו בשום אופן שהוא על איזה אתר אינטרנט בלי רשות מהח"מ]

הנסיון הראה, שכדאי שכל ערב, הבעה"ב והבעה"ב'סטע יקראו את זה ביחד בכדי להתכונן ליום המחרת כדבעי ולמנוע היפך שמחת החג וכו' ואדרבה – לגרום שמחת החג.

ויה"ר שנחגוג את חג החנוכה בבית המקדש השלישי.

הרב לוי יצחק גרליק

Rabbigarelik@sichosonline.org

נא לתלות על המקרר וכיו"ב.

* * *

מה להכין לפני החג:

1. **חנוכיות** - גם עבור הילדים.
ומובן שיש לדייק שמי שיש לו חנוכי' עם קנים – שיהיו **באלכסון** כשיטת הרמב"ם, ולא בחצי עיגול כ-להבדיל- בשער טיטוס.
2. **ראה השיעור בזה על sichosonline.org** מיוסד על לקוטי שיחות חלק כא פ' תרומה, בלינק:
<http://theonlinerabbi.com/sichosonline/kislev-preparing-CHANUKAH>
3. **שמן זית** – (לכתחילה) מהודר עם הכשר טוב **ולברר שאינו מזוייף**.
4. **פתילות** - צמר גפן וכיו"ב.
5. **שמשים** – של שעווה. לווודא שמשש א' יותר ארוך עבור ערב שבת קודש. רוב הקופסאות עם השמשים מכילים א' או ב' שמשים יותר ארוכים מהאחרים והם עבור ההדלקה של ערב שבת קודש.
6. **נרות** - עבור החנוכיות של הילדים (ויותר ארוכים (עכ"פ אחד) לליל שבת).
7. **גפרורים**.
8. **כסף** - לדמי חנוכה עבור הילדים לכל יום של חנוכה (כולל שבת שנותנים אותם לפני השבת או ביום ראשון).
9. **"מתנות"** לחנוכה עבור הילדים.
10. **רכיבים עבור לאטקעס (ולביבות)** - הרכיבים הנצרכים לעשיית לאטקעס/לביבות וסופגניות (שמן, תפוחי-אדמה, ריבה וכו'). ויש נוהגין לאכול מאכלי חלב.
11. **סביבונים**.
12. לסדר עבור המשפחה לאיזו **הדלקה פומבית** ילכו במשך ימי החנוכה.

במשך ימי החנוכה:

1. **תחנון:** אין אומרים תחנון מתפלת המנחה דערב חנוכה, עד אחרי חג החנוכה.
2. **ועל הניסים:**
* מוסיפים ועל הניסים בתפלת העמידה ובברכת המזון.
* **שכח ועל הניסים בתפלת העמידה:** אם נזכר לפני שאמר (ברוך אתה) "ה'" של "הטוב שמך ולך נאה להודות" חוזר ואומר "ועל הניסים", אבל אם נזכר אחרי שאמר "ה'" אינו חוזר.
* **שכח ועל הניסים בברכת המזון:** אם נזכר לפני שאמר "ה'" של ברכת "על הארץ ועל המזון" חוזר ל"ועל הניסים". אבל אם נזכר אחרי שאמר "ה'" של הברכה, אז כשמגיע ל"הרחמן הוא יזכנו" (ובשבת – אחרי "הרחמן הוא ינחילנו וכו'". ובר"ה – אחרי "הרחמן הוא יחדש וכו'") אומר "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתיהו וכו'".
3. **הלל:** בשחרית מוסיפים הלל שלם.
4. **צדקה:** נוהגין להרבות בצדקה בימי חנוכה.

5. דמי חנוכה:

- * מה טוב לתת לילדים (אפי' המבוגרים והנשואים) בכל יום מימי חנוכה.
- * וכן הבעל לאשה והאשה לבעל (כעזרה, לעשות מבייתם "בית חב"ד").
- * ביום (ד' או) ה' דחנוכה – בהוספה.
- * עבור יום השבת נותנים או בערב שבת או ביום ראשון.
- * נותנים גם במוצש"ק, ולא להנזהרים שלא לתת כסף במוצש"ק, מדברים ע"ז ויקבלו ביום ראשון בבוקר.

6. "מתנות" לחנוכה.

7. לאטקעס אווענט: הרביים היו עושים בא' מלילות חנוכה כעין פארבריינגען עם בני הבית, ונקרא "לאטקעס אווענט".
8. סביבון: נוהגין לשחק ב"סביבון".
9. התוועדויות: להשתתף בהתוועדויות חסידיות.
10. ריבוי בסעודה ושמחה: מרבים בסעודה ושמחה בימי חנוכה.
11. ותן טל ומטר: בשנה זו מתחילין לומר ותן טל ומטר בליל ג' דחנוכה (כו כסלו בערב). ראה בעמוד האחרון של התזכורת הפרטים בנוגע לותן טל ומטר.

ההדלקה (בבית)

1. מקומה:

- * מניחים המנורה על כיסא וכדומה באופן שהלהב תהי' למעלה מג' טפחים (24 סמ. לערך 10 אינטש) ולמטה מי' טפחים (80 סמ. לערך 32 אינטש).
- * מניחים אותה ממול המזוזה (הר"ת של "מזוזה ימין חנוכה שמאל" הם משי"ח).
- * אין מדייקים אם הנרות מונחים דרום וצפון או ממזרח למערב.
- * רק אם אפשרי – כדאי שהילדים ידליקו בדלת שליד הדרם.
- * **בשום פנים ואופן אין להשאיר אש דולקת בלי השגחה צמודה!**

2. זמנה:

- * מדליקים בין מנחה למעריב (אחרי השקיעה - חוץ מעש"ק ומוצש"ק – ראה לקמן).
- * מ"מ, אם הגיעה הלילה ועדיין לא הדליקו הנרות יש להדליקן אחרי תפלת ערבית. [ולהעיר, שראינו כו"כ פעמים שהרבי הגיע מהאוהל¹ וכו' והתפללו מנחה וערבית ואח"כ הרבי נסע הביתה והדליק וכו'].
- * ההולכים לאכול אצל אחרים צריכים להדליק בביתם הם.

3. אופנה:

- * מדליקים בחגירת אבנט, אבל בכובע ולבושים הרגילים.
- * הנרות מכינים אותם בימינה של המנורה, ולכן, בלילה הראשון מדליקים הנר שלצד ימין של המנורה, בלילה השני מדליקים הב' נרות מצד ימין המנורה וכן הלאה. אבל ההדלקה היא משמאל לימין – דהיינו שמתחילים משמאל והולכים לכיוון ימין, פירוש שמתחילים להדליק מהנר החדש והולכים לכיוון ימין.
- * הרביים לא היו משתמשים כל יום בפתילות חדשות [והחליפום רק לעת הצורך].
- * בערב הראשון, מברכים ג' ברכות (להדליק נר, שעשה ניסים, שהחיינו). בשאר הלילות מברכים רק ב' ברכות (להדליק נר, שעשה ניסים).
- * נוהגים להתעכב ליד הנרות כחצי שעה. אדמו"ר הרשב"ב הי' עוסק בתורה סמוך לנרות (באופן המותר, דהיינו שלא להשתמש באורן וכו').
- * הנרות צריכים לדלוק לכה"פ חמישים מינוט. אם הנר נכבה תוך זמן זה, חוזרין ומדליקין אותו (בלי ברכה – כמובן).

4. בשעת שהנרות דולקים:

- * הנשים אינן עושות מלאכות כמו אריגה, טוו'י, תפירה, כיבוס וגיהוץ. לאחר ה-50 מינוט מותר, אבל שלא כנגד הנרות.
- * אחרי ההדלקה אין להזיז את המנורה עד לאחר ה-50 מינוט, ואז מותר להזיזה אפילו אם הנרות עדיין דולקים.

[ההדלקה בבית הכנסת:]

- * לסדר שתפלת המנחה בבית הכנסת תהי' באופן שההדלקה היא לאחר פלג המנחה.
- * ההדלקה בבית הכנסת היא בתפלת המנחה, אחר קדיש תתקבל ולפני אמירת עלינו לשבח.

¹ ראה התוועדויות תשמ"ח ח"ב ע' 90 הערה 22.

* הש"ץ המדליק יכול לברך בבית הכנסת ואח"כ בביתו, אבל ביום הראשון יאמר שהחיינו בבית רק אם מוציא אחרים י"ח בביתו.
* הנרות דולקים גם בשעת תפלת ערבית (ולכן אין לכבותם אחרי תפילת המנחה), וצריך להדליקם גם עבור תפלת שחרית, בלי ברכה].

ערב שבת, שבת, מוצאי שבת

בערב שבת: צריכים לתכנן שתפלת המנחה תהי' יותר מוקדמת, וגם שהדלקת נרות חנוכה תהי' זמן מה לפני זמן הדלקת נרות שבת, בכדי שלא לאחר הדלקת נר שבת.

* **הסדר:** מנחה (בהקדמת הודו ופתח אליהו), הדלקת נרות חנוכה, הדלקת נרות שבת.
* אם נהי' מאוחר ואין זמן להתפלל מנחה לפני הדלקת הנרות, ידליקו הנרות ואח"כ יתפללו מנחה.
* להכין בפמוט מספיק שמן שידלוק 50 מינוט אחרי השקיעה.
* להשתמש בשמש הכי ארוך שבקופסא, כי רוב הקופסאות עם השמשים מכילים א' או ב' שמשים יותר ארוכים מהאחרים עבור ההדלקה של ערב שבת.
* כמו"כ לוודא שנרות הילדים (לכה"פ אחד) הוא ארוך מספיק להדליק עד 50 מינוט אחרי השקיעה.
* לא מתעכבים חצי שעה ליד הנרות כבשאר הימים.

* **בשבת אסור לטלטל הכיסא וכיו"ב שעלי' מונחת המנורה אפילו אחרי שכבו הנרות.** ולכן אם מוכרח הדבר לטלטל אז: אם המנורה היא על מגש, אז לפני השבת ישימו על המגש חלה שיאכלוה בשבת או גביע חשוב שישתמשו בו בשבת (ואז זה נהי' בסיס לאיסור ולהיתר) ולאחרי שכבו הנרות יטלטלו את המגש למקום אחר והכיסא מתפנה. אם המנורה עצמה על הכיסא, אז שמים את החלה או הגביע על הכיסא ואז כשהנרות כבו יכולים להזיז את הכיסא.

*** בשנה זו, ראש חודש טבת חל ביום הש"ק (וביום ראשון שלאחריו):**

1. **ההוספות בתפילות וברכת המזון:** לא לשכוח להוסיף יעלה ויבוא בתפלת ערבית ושחרית ומנחה וברכת המזון.
2. **בשחרית בשבת:**
 - א. (אחרי הלל אומרים שיר של יום, ברכי נפשי ו) מוציאים **שלשה** ספרי תורה:
 - א. בספר תורה הראשון קוראים פרשת מקץ (ו' עליות ומחברים ששי ושביעי).
 - ב. בספר התורה השני קוראים לשביעי פרשת ראש חודש (בפרשת פינחס) - וביום השבת וגו' ובראשי חדשיכם וגו'.
 - ג. מניחים הספר תורה **השלישי** ליד **השני** ואומרים חצי קדיש. ומגביהים הספר תורה השני.
 - ד. בספר תורה השלישי קוראים למפטיר הפרשה של חנוכה - וביום השישי.
 - ה. הפטרה: רני ושמחי, ומוסיפין פסוק ראשון ואחרון של הפטרת שבת ראש חודש וגם פסוק ראשון ואחרון של הפטרת מחר חודש.
 - ו. אין אומרים אב הרחמים.
 - ז. ואח"כ מתפללין מוסף - אתה יצרת.

במוצאי ש"ק

* הסדר בבית הכנסת: מעריב (אתה חוננתנו, יעלה ויבוא, ועל הניסים), הדלקת הנרות (לפני עלינו לשבח כרגיל), הבדלה.
* הסדר בבית: הבדלה, הדלקת נרות חנוכה, ויתן לך.

יום ראשון, ב' דראש חודש טבת

* אומרים הלל שלם (כמו כל ימי חנוכה). שיר של יום, ברכי נפשי.
* **קריאת התורה:** מוציאים שני ספרי תורה: בספר תורה הראשון קוראים ג' עליות בפרשת ר"ח (כהן עד רביעית ההין. לוי עד ונסכה. ישראל ובראשי חדשיכם). אין אומרים קדיש. (י"א שמשים הס"ת השני ליד הראשון ו) עושים הגבהה על הספר הראשון. בס"ת השני קוראים לרביעי בפ' פינחס ביום השביעי וגו'. **אין** מניחים הס"ת הראשון אצל השני אלא אומרים חצי קדיש רק על הס"ת השני. הגבהה. אשרי ובא לציון. יהללו. (תפילין דרבינו תם) חצי קדיש. מוסף של ר"ח.

זאת חנוכה

* אם עושים כינוס ברוב עם וכו' **ביום** זאת חנוכה, מדליקים נרות חנוכה **בלי ברכה**.
* במוצאי זאת חנוכה אומרים תחנון בקריאת שמע שעל המיטה².

² סידור שער מנחה (ביסטריצקי) לפני ובא לציון.

רמז יפה לחנוכה: נ'ג'ה'ש' בגימטריא משיח. נ'ג'ה'פ' בגימטריא מנחם.

ה' טבת

* היום בו "דידן נצח" באופן גלוי לעיני כל העמים (בבית המשפט הפדרלי) בנוגע לספרי וכתבי רבותינו נשיאינו שבספריית ליובאוויטש.

* יש לעורר אודות **רכישת** ספרים, **הלימוד** בספרים, שהמוכרי ספרים יעשו **הנחות** על ספרים וכו' (ראה בשיחות של ה' טבת (והימים הסמוכים לזה) משנת תשמ"ז ואילך).

ושנזכה לראות את מלכנו מדליק את המנורה בבית המקדש השלישי עוד בחנוכה זה ממ"ש.

* * *

ותן טל ומטר לברכה

בחוץ לארץ, בשנה זו, ביום שלישי בערב, נר שלישי דחנוכה, בתפילת ערבית, בברכת "ברך עלינו", מתחילין לומר "ותן טל ומטר לברכה". וזה נמשך עד ערב פסח במנחה הבעל"ט.

שכח ותן טל ומטר ונזכר:

1. לפני שאמר "ברוך אתה" ה' מברך השנים", חוזר ל"ותן טל ומטר לברכה" וממשיך "על פני האדמה ושבענו מטובך וכו'".
2. אמר "ברוך אתה ה' מברך השנים" ועדיין לא התחיל "תקע בשופר", אומר כאן "ותן טל ומטר לברכה. תקע בשופר וכו'".
3. התחיל "תקע בשופר" – ממשיך עד אמצע ברכת "שמע קולנו" ואומר "ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו, ותן טל ומטר לברכה, כי אתה שומע וכו'".
4. נזכר אחרי שאמר "ברוך אתה ה' שומע תפלה" לפני שהתחיל "רצה", אומר "ותן טל ומטר לברכה. רצה וכו'".
5. אם התחיל רצה ועדיין לא אמר היהיו לרצון השני (שבסוף העמידה) חוזר לברכת השנים "ברך עלינו וכו'".
6. אם אמר היהיו לרצון השני, חוזר לראש התפילה.
7. בימי החול, אם נזכר בתפילה שלאחרי - מתפלל ב' שמונה עשרה.
8. אם שכח בערב שבת במנחה, אינו מתפלל ב' עמידות בתפלת ערבית דשבת.
9. אם הוא מסופק אם אמר ותן טל ומטר, הנה במשך הל' יום הראשונים, החזקה היא שאמר כהרגל לשונו, וצריך לחזור התפלה. אחר ל' יום אין צריך לחזור.

בברכת חודש הגאולה וחנוכה שמח ומאיר ומזהיר בבית המקדש השלישי!

הרב לוי יצחק גרליק
sichosacademy.org